

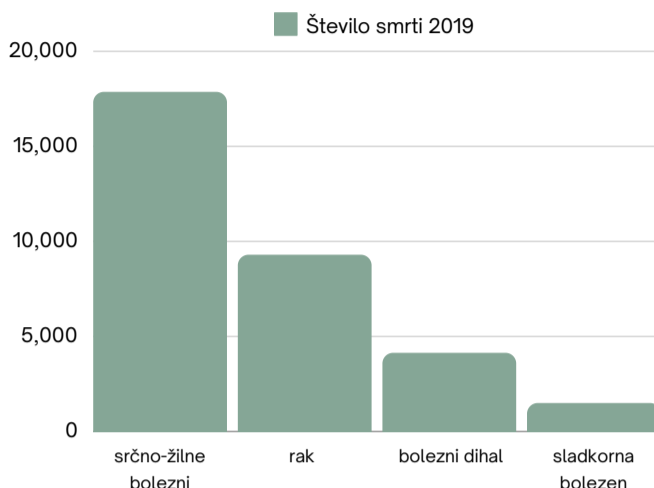
KAKO ČUSTVUJE KRONIČNI BOLNIK?

2024

Spremembe v čustvenem stanju bolnika, ki jih lahko prinese kronična bolezen.

Kronične nenalezljive bolezni sodijo med vodilne vzroke smrti in prezgodnje umrljivosti in povzročajo do kar 80 odstotkov vseh smrti.

Najpogostejše kronične nenalezljive bolezni so srčno-žilne bolezni, rak, sladkorna bolezen, bolezni kostno-mišičnega sestava, kronične bolezni dihal ter nekatere duševne bolezni.

BOLEZEN V ŽIVLJENJE BOLNIKA PRINAŠA MNOGE SPREMEMBE IN ZAHTEVE PO PRILAGAJANJU.

Pomembno je razumeti, kako posameznik doživlja simptome bolezni ali posledice zdravljenja, kako nanj vplivajo zdravstveni posegi, pa tudi spremembe, ki jih skozi čas povzroča kronično obolenje, saj je osebna izkušnja pacienta pomembna za določanje kakovosti življenja, ki je neločljivo povezana z zdravstvenim stanjem.

POGOSTI ČUSTVENI ODZIVI, ZNAČILNI ZA BOLNIKE

Žalovanje je naravni odziv na izgubo, čeprav je odvisen od tega, kaj izgubljeno posamezniku pomeni. Domnev o pomenu ali stopnji izgube za posameznika ni mogoče podati, prav tako ni mogoče domnevati o tem, kako dolg bo proces žalovanja oziroma ali ga bo posameznik obšel. Zdravstveno stanje v marsičem lahko primerjamo z izgubo, kot na primer spremembe v telesni sestavi, delovanju, vlogi ali družbenem položaju, kar vse lahko izzove žalost oziroma žalovanje.

Soočenje z grožnjo pogosto spremlja **zaskrbljenost**. Zdravstveno stanje lahko posamezniki doživljajo kot nevarnost, saj prinaša možno izgubo položaja, ljubljenega človeka, neodvisnosti ali finančne varnosti. Nekateri posamezniki se bojijo neznanega in nepredvidljivosti stanja, kar lahko povzroča anksioznost, pri drugih pa občutke tesnobe sprožajo bolnišnična zdravljenja, ki jih pahnejo v tuje in neznano okolje stran od doma, družine in varnosti ustaljenih poti.

Depresivno razpoloženje je pogosto pri pacientih, ko se zavejo posledic svojega stanja. Depresija se pogosto pridruži kakšni drugi bolezni, se pravi, da je soobolevna: po nekaterih podatkih naj bi kar četrtnina bolnikov s kronično boleznijo trpela za depresijo, ki se pogosto razvije kasneje, ko sta začetno sprejemanje bolezni in diagnoza že mimo. Obravnava bolnikov s kroničnimi telesnimi simptomi je lahko problematična, saj se telesni simptomi depresije in kronične bolezni neredko prekrivajo, kar otežuje prepoznavanje, diagnosticiranje in zdravljenje depresije.

Jeza in frustracija sta pogosti občutki bolnikov s kronično boleznijo. Jeza je lahko usmerjena nase ali na okolico, lahko je povezana z izgubo ali predstavlja način soočanja z negotovostjo. Prav tako lahko jeza spremlja spoznanje, da je položaj resen in s tem povezane občutke nemoči.

Krivdo lahko opišemo kot samokritiko oziroma samoobtoževanje. Posamezniki ali družinski člani se lahko počutijo krive, če menijo, da so prispevali k razvoju kronične bolezni ali jo nekako povzročili. Primer: ljudje, pri katerih se po letih kajenja razvije pljučni rak ali emfizem, ali tisti, ki so utrpeli poškodbo hrbtenjače v nesreči, ki so jo zagrešili pod vplivom alkohola, lahko občutijo krivdo zaradi vloge, ki so jo imeli pri povzročitvi svojega stanja. V drugih primerih lahko občutijo krivdo, ker menijo, da je njihovo zdravstveno stanje breme za njihovo družino ali ker ne morejo več izpolnjevati prejšnjih vlog.

Kronična bolezen lahko od človeka zahteva velik čustveni davek. Te bolezni pogosto poslabšajo duševno zdravje in spremenijo čustveno stanje bolnikov, zato učinkovito zdravljenje zahteva celosten pristop, ki združuje zavzetost in pozornost zdravstvenega osebja, svojcev, bližnjih in bolnika. Ta pristop poudarja pomen razumevanja psiholoških, družbenih in čustvenih razsežnosti kroničnih bolezni, ki so ključne za doseganje najboljše možne oskrbe in dobrega počutja bolnikov.